

ابزارهای رسیدن به عدالت اجتماعی

معاون بنیاد مهدویت کشور گفت: اگر عدالت اجتماعی بر اساس توحید شکل بگیرد دیگر در هیچ جامعه‌ای حق و حقوق افراد ضایع نمی‌شود.

معاون بنیاد مهدویت کشور گفت: اگر عدالت اجتماعی بر اساس توحید شکل بگیرد دیگر در هیچ جامعه‌ای حق و حقوق افراد ضایع نمی‌شود.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدرضا نصوری در گفت‌وگو با خبرنگار دین و اندیشه خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) با بیان این‌که «عدالت در لغت به معنی مساوات است» اظهار کرد: در اصطلاح می‌بینیم که عدالت را رعایت استحقاق و شایستگی بیان می‌کنند و به این مسأله در آیه هفت سوره الرحمن نیز اشاره شده است که هر کسی بر اساس استحقاق و شایستگی که دارد باید حق او در جامعه رعایت شود.

وی گفت: عدالت در اجتماع به منزله پایه‌های یک ساختمان است. وقتی ما فونداسیون یک ساختمان را می‌ریزیم باید محکم و استوار باشد. عدالت هم در جامعه همین تعریف را دارد. ما برای ساخت یک منزل ابتدا باید پایه‌ها را محکم کنیم و پس از آن به زیبایی نوع معماری بپردازیم.

معاون بنیاد مهدویت کشور تصریح کرد: عدالت باید بر اساس توحید باشد و افکار و اعتقادات انسان‌ها باید ظلم‌ستیز و توحید محور باشد. اگر عدالت اجتماعی بر اساس توحید شکل بگیرد دیگر در هیچ جامعه‌ای حق و حقوق افراد ضایع نمی‌شود. در جامعه‌ای که افراد توحید محور باشند نگاه‌ها بر اساس رضایت الهی شکل می‌گیرد نه بر اساس چاپلوسی‌ها. نصوری تأکید کرد: در عدالت یک نکته اساسی دیگر نیز وجود دارد و آن عدالت فردی است که افراد در اخلاق و رفتار خود آن عدالت را رعایت می‌کنند. یعنی انسان‌ها نسبت به یکدیگر کینه‌توزی و رفتارهای نادرست ندارند. **اگر عدالت در جامعه به صورت فردی هم ترویج پیدا کند انسان‌ها هرگز نسبت به یکدیگر حسادت، سوءظن، غیبت و تهمت ندارند.**

وی عنوان کرد: نکته بعدی که در معنی عدالت جای می‌گیرد عدالت اجتماعی است. یعنی در جامعه انسان‌ها و حاکمان باید به فکر افراد فقیر و نیازمندان جامعه باشند. در عدالت اجتماعی همواره انسان‌ها به فقرا توجه می‌کنند تا هیچ فقری در جامعه باقی نماند و مبارزه با اشرافی‌گری و پرهیز از اسراف در جامعه عدالت‌محور بسیار مهم است.

معاون بنیاد مهدویت کشور افزود: در یک جامعه عدالت‌محور نباید یک عده بخورند و به اسراف و تبذیر بپردازند و یک عده هم اصلاً چیزی نداشته باشند این معنی عدالت را نمی‌دهد. در عدالت اجتماعی باید روحیه ایثار و گذشت و روحیه ارتقای معنوی در جامعه تقویت شود. عدالت در زندگی اجتماعی یعنی اینکه افراد جامعه دچار افراط و تفریط نشوند. یعنی در حالتی باید تعادل در جامعه حفظ شود.

وی در ادامه با اشاره به ابزارها و راهکارهایی که برای رسیدن به عدالت اجتماعی نیاز داریم، گفت: یکی از راهکارهای رسیدن به عدالت اجتماعی این است که در سیستم جامعه هر کسی به اندازه توانش کار کند و به اندازه نیازی که دارد دریافت کند. اگر این اصل در جامعه پررنگ شود جامعه به سمت عدالت اجتماعی می‌رود و دیگر در آن جامعه شاهد فقر و اشرافی‌گری نیستیم و روحیه ایثار و گذشت تقویت می‌شود.

نصوری افزود: نکته بعدی که برای رسیدن به عدالت اجتماعی باید رعایت شود این است که قدرت و ثروت جامعه باید بر اساس تقوا تقسیم شود. در آیه هشت سوره مائده آمده که تقوا فقط در عبادت نیست بلکه در معامله، سیاست و فرهنگ هم تقوا مهم است. مثلاً در جامعه‌ای که قرار است چیزی تقسیم شود نباید به گونه‌ای باشد که اگر شهری 20 میلیون جمعیت دارد دو فرودگاه داشته باشد و شهری که مثلاً دو میلیون جمعیت دارد هفت فرودگاه در آن تاسیس شود. عدالت اجتماعی باید در تمام جامعه تقسیم شود.

وی گفت: این گونه رفتارها در جامعه نشان می‌دهد که قدرت و ثروت بر اساس تقوا تقسیم نشده است. حضرت علی (ع) می‌فرمایند حکومت به خودی خود ارزشی ندارد مگر اینکه به وسیله حکومت شما بخواهید عدل و حق را برپا کنید یعنی همان تقوای اجتماعی. همچنین حضرت علی (ع) در خطبه 21 نهج‌البلاغه می‌فرماید: که هدف قدرت و حاکمیت باید برای احیای دین باشد.

وی تصریح کرد: برای رسیدن به تقوا، حاکم خوب به تنهایی کافی نیست بلکه افراد جامعه هم باید در این رابطه مدیریت و مشارکت داشته باشند. اینکه بخواهیم تمام کارها را به گردن حاکم ببندیم هرگز به عدالت اجتماعی نمی‌رسیم بلکه برای رسیدن به عدالت اجتماعی همگی باید در کنار یکدیگر باشند.

معاون بنیاد مهدویت کشور عنوان کرد: نکته بعدی که برای تحقق عدالت اجتماعی لازم است طراز سازی و توازن سازی در جامعه است، یعنی در حوزه فرهنگ، اقتصاد و اجتماع رفتارها باید بر اساس توازن و طراز شکل بگیرد. باید اختلاس، رشوه، ربا و ... در جامعه تعریف شود و در کنار این تعریف‌ها باید اصول مبارزه با آن هم طراحی و آفت‌های آن برای افراد جامعه بیان شود و پس از آن به اجرای قانون بپردازیم و در راستای اجرای قانون هرگز کوتاه نیاییم چرا که اگر این گونه شود توازن جامعه بر هم می‌خورد و دیگر عدالت معنایی ندارد.

نصوری ادامه داد: ابزار بعدی که برای رسیدن به عدالت اجتماعی مهم است احیای اصول اولیه دین اسلام است. احیای اصولی همچون زکات، خمس، امر به معروف و نهی از منکر. وقتی خمس و زکات در جامعه نابود شود دیگر عدالت در اقتصاد، فرهنگ و اجتماع هیچ معنایی ندارد.

وی گفت: اگر عدالت اجتماعی در جامعه ایجاد شود ما به هدف اصلی انبیاء کمک کرده‌ایم چرا که خداوند در آیه 25 سوره حدید می‌فرماید که یکی از اهداف بلند و زیبای انبیاء و پیامبران اجرای عدالت در میان بشر بوده است. عدالت با همگرایی، نظم و ثبات به وجود می‌آید و بی عدالتی اثرات سوء بسیار زیادی در جامعه دارد.

معاون بنیاد مهدویت کشور ادامه داد: **اگر عدالت نباشد طلاق، دزدی، فساد و فحشا زیاد می‌شود.** در جامعه‌ای که عدالت وجود نداشته باشد وقتی جوانی تحصیلاتش تمام شد و شغلی نیافت در نتیجه به دنبال چیزهایی که نباید برود می‌رود. وی تصریح کرد: نکته بعدی که در عدالت مهم است این است که در بین اقشار مختلف جامعه نباید تفاوتی وجود داشته باشد و تمام افراد باید به فکر رسیدن به عدالت اجتماعی باشند. خداوند در آیه 127 سوره نساء می‌فرماید: همگی باید به عدالت اجتماعی توجه کنند.

نصوری در ادامه با اشاره به این‌که «موانعی برای اجرای عدالت در جامعه وجود دارد» گفت: **عده‌ای سودجو و هوس‌باز هستند که می‌خواهند مانع عدالت اجتماعی در جامعه شوند ولی اگر انسان آن نگاه توحیدی را در جامعه اجرا کند به عدالت اجتماعی می‌رسد.** این امر طبیعی است که شاید ما نتوانیم به آن عدالت فراگیر برسیم ولی باید برای رسیدن به حداقل عدالت در اجتماع یک فرهنگ سازی داشته باشیم.